

Årsaken til 9. april

Major Jan Kristian Næss gav i tre artikler nylig en god og oversiktlig fremstilling av den politiske og militære utvikling i og omkring Norge frem til 9. april 1940.

Hans konklusjoner, anvendt også på vår nåværende situasjon, vil de fleste med innsikt i emnet i alt vesentlig kunne dele.

Og minst så viktig:

De som dette er nytt for, får en god innføring i spørsmål om enhver nordmann bør tenke over.

I betraktning av den ellers overbevisende fremstilling er det derfor med en viss undring man ser majoren trekke inn Vidkun Quisling som utløsende og avgjørende faktor i dramaet.

Sikkert helt utilsiktet får vi her en gjentakelse av førkrigs politikernes anstrengte forsøk på bortforklaring av egen skyld:

Hvis altså ikke denne Quisling hadde vært, ville vi vært spart for hele elendigheten. Følgelig er skylden egentlig ikke førkrigs politikernes, men en enkelt manns. Som i parentes bemerket lenge før noen annen, og klarere enn noen annen, hadde advart mot nettopp det som kom.

Om han selv f.eks. i mellomtiden var avgått ved døden, eller om han av annen årsak ikke hadde foretatt seg noe som helst, ville utviklingen like fullt gått sin gang. Men det ville ha foreligget et sterkt behov for å oppfinne ham.

Uten denne joker henger

førkrigs politikernes forsøk på bortforklaring nemlig ikke sammen.

I disse bortforklaringer får det hele en dâm av eventyr og skjebnedrama som hverken forsvarsbudsjetter eller beredskap kunne innvirke nevneverdig på, og hvor ansvaret forsvinner i sagnets blå dis.

I virkeligheten trengtes det selvfølgelig ingen tilfeldig gjest med forespørsel om ikke Hitler kunne gjøre ham den tjeneste å okkupere et par land ekstra og derved sterkt svekke den kraftsamling vestover som var hans egentlige og meget fornuftige mål.

Det finnes da i den tyske planlegning heller ingen verdens ting om «støtte til Quislings kupp-planer».

Ikke på noen måte var Quisling trukket inn i forberedelsene eller gjennomføring av «Westerübung», og hans egen maktige opptreden 9. april kom like uventet som uønsket for den tyske ledelse.

Lærdommen fra 9. april er ikke at utviklingen bestemmes av en tilfeldig besøkende hos et krigførende statsoverhodet. Denne utvikling ville ikke ha blitt annerledes om Quisling i det hele tatt aldri var blitt født. Den er derimot resultatet av:

1. vår geografiske beliggenhet og dermed strategiske betydning, og
2. den egne og/eller allierte styrke som finnes her eller i tide kan komme tilstede.

På erkjennelse av dette enkle faktum beror vår videre skjebne.

P. O. Storlid

Ja ti - n

Den etterhverdingen skal miljøvernministeren merkel «skate-bo» flest. Osl mistenke